

PM 2017:102 RI (Dnr 111-854/2017)

Kompletterande samråd för station Sofia i utbyggnaden av tunnelbanan till Nacka och söderort

Remiss från förvaltningen för utbyggd tunnelbana, Stockholms läns landsting

Remisstid den 1 juni 2017

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Kompletterande samråd för station Sofia i utbyggnaden av tunnelbanan till Nacka och söderort” hänvisas till vad som anförs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Förvaltningen för utbyggd tunnelbana har bett Stockholms stad med flera att yttra sig om tunnelbanas utbyggnad till Nacka och söderort. Detta är ett kompletterande samråd som behandlar ny placering samt utformning av station Sofia.

Samrådshandlingarna i sin helhet går att läsa på [förvaltningen för utbyggd tunnelbanas hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Södermalms stadsdelsnämnd. Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, kulturförvaltningen/stadsmuseet, miljöförvaltningen, trafikkontoret och Södermalms stadsdelsförvaltning har svarat med ett gemensamt kontorsyttrande. Förvaltningarna har även samordnat yttrandet med stadsbyggnadskontoret.

Förvaltningarna är positiva till att en utbyggnad av tunnelbanan sker i enlighet med 2013 års Stockholmsförhandling. Staden deltar aktivt i detta arbete och anser att utbyggnaden av tunnelbanan är mycket viktig för såväl staden som regionen. Förvaltningarna tar upp ett antal synpunkter avseende de kompletteringar och förändringar som skett sedan tidigare samråd. I övrigt kvarstår tidigare framförda samrådssynpunkter i stadens remissvar från december 2016 (Dnr 111-1643/2016), bilaga 2 till promemorian

Mina synpunkter

En utbyggd tunnelbana skapar förutsättningar för ökad bostadsbebyggelse och en hållbar stadsutveckling. Utbyggnaden av tunnelbanan enligt 2013 års Stockholmsförhandling är mycket viktig för såväl staden som regionen. Förvaltningen för utbyggd tunnelbana har kontinuerliga samråd med representanter från berörda förvaltningar i staden, och staden har därmed kunnat lämna synpunkter under projektets gång.

Staden ser positivt på att utbyggnaden fortsätter i enlighet med överenskommelsen. Att stationen placeras i ytläge ställer ytterligare krav på dess utformning och att den kan bidra positivt till parken, inte bara i form av en station. Det kräver en väl utformad byggnad och parkmiljö. För synpunkter i detalj hänvisas till förvaltningarnas gemensamma utlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Kompletterande samråd för station Sofia i utbyggnaden av tunnelbanan till Nacka och söderort” hänvisas till vad som anförs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 24 maj 2017

KARIN WANNGÅRD

Bilagor

1. Samrådshandlingen
2. Stockholms stads remissvar den 1 december 2016 (Dnr 111-1643/2016)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottner (KD) enligt följande.

Vi välkomnar tunnelbaneutbyggnaden men beklagar samtidigt den bantade versionen som nu föreslås, bl.a. det minskade antalet tunnelbaneuppgångar som ett sätt att minska kostnaderna i projektet. Vi anser det vara ett stort misstag att ta bort en uppgång vid Sofia. Det minskar förtjänsten av tunnelbaneutbyggnaden samtidigt som det uppenbart är en mycket kortsiktig lösning. Att ta bort uppgången vid Vita bergsparken för att göra en kortsiktig besparing kommer i framtiden att te sig helt obegripligt. En enda uppgång för hela östra Södermalm är ingen långsiktig lösning. Vi anser att parterna borde ha ansträngt sig mera, i det här fallet främst Stockholms stad, för att få fram en finansiering för att behålla det ursprungliga antalet uppgångar vid Sofia.

Remissammanställning

Ärendet

I december 2014 slöts ett huvudavtal inklusive tre delprojektavtal om utbyggnad av tunnelbana och ökad bostadsutbyggnad i Stockholms län inom ramen för 2013 års Stockholmsförhandling mellan staten, Stockholms läns landsting (SLL), Stockholms stad, Nacka kommun, Solna stad och Järfälla kommun.

Utrednings- och projekteringsarbetet för tunnelbaneutbyggnaden drivs av SLL med medverkan från kommunerna. Finansieringen av projektet sker via projektmedel som är de medel som parterna i uppgörelsen förbundit sig att tillskjuta för genomförandet av projektet.

Tidigare samråd som genomförts för den aktuella sträckan är:

- Samråd om stationsuppgångar och tunnelbanesträckningar för tunnelbaneutbyggnaden mot Nacka och söderort (Dnr 111-243/2015)
- Samråd om lokaliseringsutredning tunnelbana Sofia – Gullmarsplan/söderort (Dnr 123-802/2015)
- Samråd om byggskedet för utbyggnad av tunnelbanan till Nacka och söderort (Dnr 111-1535/2015)
- Samråd för utbyggnad av tunnelbanan till Nacka och söderort (Dnr 111-1643/2016)

Samråden genomförs som en del av processen för järnvägsplan enligt lagen om byggande av järnväg (SFS 1995:1649) samt tillståndsansökan enligt miljöbalken (1998:808). Parallellt med järnvägsplanen arbetar Stockholms stad och Nacka kommun med att ta fram detaljplaner för tunnelbanans utbyggnad. Dessa detaljplaner tas fram med samordnat planförfarande enligt plan- och bygglagen 5 kap.7a §. Kommunernas detaljplaner kommer att utarbetas parallellt men inte ha separata samråd. Synpunkterna som gäller järnvägsplanen kommer således även påverka detaljplanerna.

Kompletterande samråd om station Sofia

Förvaltningen för utbyggd tunnelbana (FUT) har bett Stockholms stad att yttra sig om ändrad utformning och placering av station Sofia.

I arbetet med framtagande av järnvägsplan har under vintern 2016/2017 framkommit förhållanden vid station Sofia som gör att FUT har behövt se över placering och utformning av uppgång och entrén för stationen. Ett nytt förslag har arbetats fram och redovisas nu i detta kompletterande samråd.

Samrådshandlingen omfattar PM som bland annat beskriver tidigare förslagen utformning, nytt förslag samt konsekvenser av nytt planförslag jämfört med tidigare förslag. Vidare beskrivs skillnader av tillfälligt markanspråk under byggtid.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Södermalms stadsdelsnämnd. Stadsledningskontoret,

exploateringskontoret, kulturförvaltningen/stadsmuseet, miljöförvaltningen, trafikkontoret och Södermalms stadsdelsförvaltning har svarat med ett gemensamt kontorsyttrande. Förvaltningarna har även samordnat yttrandet med stadsbyggnadskontoret.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, kulturförvaltningen/stadsmuseet, miljöförvaltningen, trafikkontoret och Södermalms stadsdelsförvaltning

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, kulturförvaltningen/stadsmuseet, miljöförvaltningen, trafikkontoret och Södermalms stadsdelsförvaltning gemensamma kontorsyttrande daterat den 17 maj 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, kulturförvaltningen /stadsmuseet, miljöförvaltningen, trafikkontoret och Södermalms stadsdelsförvaltning är positiva till att en utbyggnad av tunnelbanan sker i enlighet med 2013 års Stockholmsförhandling. Staden deltar aktivt i detta arbete och anser att utbyggnaden är mycket viktig för såväl staden som regionen.

FUT har genomfört kontinuerliga samråd med kontoren genom att hålla delprojektstyrelser och arbetsmöten om tunnelbanans utbyggnad till Nacka och söderort där representanter från kontoren deltar. Kontoren har därmed kunnat lämna synpunkter under projektets gång.

Synpunkter på kompletteringar och förändringar

Vad avser de kompletteringar och förändringar som skett sedan tidigare samråd har staden följande synpunkter.

Kontoren har fått det nya förslaget till placering av entrébyggnaden för station Sofia ovan mark i ett mycket sent skede av plan-processen. Kontoren har framfört önskemål om att flytta stationsbyggnaden norrut delvis in i berget samt västerut närmare Tjärhovsgatan. Enligt FUT kan dock placeringen i princip inte ändras då djupgående hissar av säkerhetsskäl måste landa i marknivå och att avstånden mellan perrong och hisschakt är fasta.

Kontoren anser att det är positivt att markanspråket i parken inte ökar samt att nästan alla funktioner samordnas i en byggnad. Byggnadens placering är dock olycklig och utformning behöver bearbetas vidare för att minimera nackdelarna för parken och dess gestaltning. Stationsbyggnadens höjd kommer i de högsta delarna att vara 11 meter. Kontoren anser att en sänkning av höjden skulle vara positiv för miljön i parken.

Placeringen innebär att kopplingen österut mot Ersta sjukhus försämras något då avståndet till stationsbyggnaden ökar. Tillgängligheten till stationsentrén försämras och angöringen till stationen försvåras då den ligger mitt inne i parken. Parkmarken måste hårdgöras i större utsträckning för att underlätta trafikanternas tillgänglighet till stationen.

Då FUT i ett sent skede beslutat att lösa stationsfrågan för station Sofia i Stigbergsparken med en större byggnad anser kontoren att det är viktigt att platsen framöver bidrar positivt till staden både upplevelsemässigt och gestaltningsmässigt. Med en välformad byggnad och en genomtänkt parklösning kan detta bli en ny målpunkt, skapa ökad trygghet, ge nya upplevelsevärden och ökad social mångfald. Det är därför viktigt att stadens förvaltningar med sina kompetenser och kunskaper om Södermalms karaktär och funktioner deltar aktivt i utformningen av byggnad och park.

I planhandlingen redovisas inte hur angöringen till entrén är tänkt att lösas. Ingen lösning för sophämtning finns heller presenterad. Ovan nämnda funktioner får inte ske inom parkmark. Ansvar för drift- och underhåll av ytor behöver också lösas. Det är även viktigt att i det fortsatta arbetet planera för cykelparkering i anslutning till stationen.

Kontoren har vid tidigare samråd anmärkt på att ytan för det tillfälliga markanspråket är

för stort. Synpunkten kvarstår och kontoren önskar att ingen gatumark ianspråkats kring Stigbergs-parken. Kontoren önskar även att trapporna som leder upp på berget hålls öppna under hela byggtiden.

Den höga bergsbranten utgör ett naturligt och karaktäristiskt fondmotiv i Stigbergsparken. Det fortsatta arbetet med gestaltning av stationsbyggnaden bör ha som målsättning att berget i så stor utsträckning som möjligt ska vara synligt och möjligt att uppleva. Samtidigt måste en svårskött baksida mellan den nya byggnaden och berget undvikas. Av trygghetsskäl är det viktigt att parken inte får några ”döda” utrymmen eller baksidor.

Kontoren ser det som lovvärt att den stora eken och träden längs Folkungagatan kan bevaras. Kontoren önskar att även övriga träd, i möjligaste mån, ska bevaras och skyddas under byggtiden t.ex. den stora Kaukasiska vingnöten och de två lönnar som står vid trappan. De gamla lindarna längs Tjärhovsgatans historiska sträckning som på grund av anläggningsarbetet behöver fällas, bör ersättas av nya som ska införlivas i parkens nya gestaltning. Kontoren önskar även att kommande projektering tar hänsyn till den historiska sträckningen genom parken.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i tillståndprocessen gällande utbyggnaden av tunnelbanan mellan Akalla och Barkarby fört fram synpunkter på villkor gällande luftburet buller och stomljud, innehållande bl.a. en begränsning av arbetstiden gällande stomljud. Nämndens synpunkter utgår ifrån vad som är praxis gällande buller från infrastrukturprojekt i Stockholmsområdet. Miljöförvaltningen vill redan i detta skede lyfta fram att motsvarande krav sannolikt kommer att ställas gällande utbyggnaden av aktuell tunnelbanelinje och att lokaliseringen av stationen får betydelse för vilka försiktighetsmått som kommer att krävas för att klara nämnda bullervillkor.

I övrigt kvarstår tidigare framförda samrådssynpunkter i stadens remissvar daterat den 1 december 2016 (Dnr 111-1643/2016), bilaga 2.

Som svar på remissen ”Kompletterande samråd för station Sofia i utbyggnaden av tunnelbanan till Nacka och söderort” hänvisas till vad som anförts i stadsledningskontoret, exploateringskontorets, kulturförvaltningen/stadsmuseet, miljöförvaltningens, trafik-kontorets och Södermalms stadsdelsförvaltnings gemensamma tjänsteutlåtande.